

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.

„GAZETA” IESE ÎN FIECARE ZI.

ANULU L.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNȚIURILE:

O seriă garmond 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Sorterul nefranat nu se primește. — Manuscrisul nu se retrăge.

Nr. 212

Duminică, 27 Septembrie (9) Octombrie.

1887.

NOU ABONAMENTU

la

„GAZETA TRANSILVANIEI.”

Cu 1 Octombrie 1887 st. v., se începe un nou abonament pe trileunul Octombrie, Noiembrie și Decembrie la care invităm pe toți onorații amici și sprijinitori ai foiei noastre.

Prețului abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
pe trei luni 3 fl.	pe trei luni 10 franci
„șese „ 6 „	„șese „ 20 „
„unul an 12 „	„unul an 40 „

Abonarea se poate face mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Abonaților de până acum li-se recomandă a însemna pe cuponul numărul fâșiei sub care au primită diarulul.

Domnii cari se vor abona din nou să binevoască a scrie adresa lămurită și a arăta și posta ultimă.

Brașov, 26 Septembrie 1887.

Ca un trăsnet din senin ne veni următoarea împărțire de la un econom român din Bistrița cu data 6 Octombrie 1887, căci credeam, că afacerea cu brânele tricolore, ce s'au folosit de călușerii români la maiialul din anul trecut al școlilor române din Bistrița, s'a înmormântat deja. Dér éta ce ne scrie Românul nostru din Bistrița:

„Causa cu brânele tricolore dela maiialul nostru încă nu s'a finit. Tabla reg. din Tergu Mureșului a nimicit sentința forului întâiu, dîcîndu că afacerea nu cade în competența tribunalului, și a transpus o autorităților administrative. Președintele comisiunii administrative Banffy pașa ca nu cumva se-și pîrdă ceva din „meritele” sale „patriotice” a ordonat cercetare din nou și căpitanul de poliție Kozsegvári asemenea „patriot” și romanofag mare, a luat de nou proces-verbal și au fasonat toți călușerii dela maiialul.”

„In zilele acestea li s'a și cetit sentința sub Nr. 3328 ex 1887 și anume bravul învătător Teofil G. Grigorescu e judecat la o amendă în bani de 75 fl. v. a. și 10 zile arest, protopopul Silași la 30 fl. amendă în bani, ér ceilalți călușeri la câte o zi arest și 3 fl. amendă.”

„Éta déră, d-le Redactor, cât de liber suntem sub constituțiunea ungară!”

„Ba ce e mai mult, în săptămâna trecută o Româncă a fost desbrăcată de brêul ei românesc de către voinicosul Kozsegvári. Inca și mai mult! Acesta a manat doi polițai la biserică românescă ca să desbrace pe toate muierile, cari voru avé brêne naționale românesce. Polițai și-au căutat însé altceva de lucru, pentru că de împlinea mandatul lui Kozsegvári-Timur-Lenk-pașa ar fi fost un scandal ne mai pomenit.”

Li este greu omului a se stăpâni, când vede alăta barbaria în procederea organelor administrative.

Despotica volnicia a celor cari au puterea în mână a adus lucrul acolo, încât nu se mai știe, ce e ađi lege și ce e ertatú séu nu. Ba pașii întreprinși de către căpitanul poliției în Bistrița ne facú să ne îndoim chiar despre aceea decă mai este ertatú cetățenului nemaghiar din acest stat, poreclitú constituțional, de a se îmbrăca precum îi e portul și datina strămoșescă.

Decă nu amú avé deplina încredere în raportorul nostru și decă n'amú sci de ce e capabil să facă fișpanul din Bistrița cu argații lui, amú crede că toate câte ni s'au împărțitú mai susú suntú o simplă mistificare.

Să cercetămú afacerea mai de aproape.

La maiialul séu mai bine dîsú junialul, ce l'au serbatú școlarii români din Bistrița în 20 Iunie 1886, s'au prezentatú și 13 tineri îmbrăcați în costum național ca călușeri, spre a produce jocul strămoșesc pentru delectarea privitorilor. Acești călușeri în fruntea cărora se afla ca vâtafú bravul învătător Grigorescu din Bistrița, purtau toți brêne îndatinate românesce, compuse din colorile roșu-galbenú-vênétú. Aceste brêne suntú tocmai așa o parte integrantă a costumului național românesc, precum este cravata albă o parte integrantă a costumului bărbătesc de salon, așa că fără de aceste brêne costumul rămâne necompletatú și ciungăritú.

Polițaii lui Banffy au găsitú că aceste brêne arú aduce în primejdiá statul ungaresc, séu mai bine dîsú, s'au folositú de ocași spre a'și arăta din nou iubirea, cu care stau să strivescă nația românescă, și de aceea au fostú confiscate, în urma arătării lor, aceste brêne din ordinul procurorului și depuse ca *corpus delicti* la tribunalul din Bistrița.

Sentința tribunalului, care a condamnatú pe învătători la 5 zile arestú și 20 fl. amendă, pe 3 călușeri la câte 20 fl., și pe ceilalți la câte 10 fl. amendă, a fostú apelatú la tabla r. din Tergu-Mureșului. Tabla a declaratú, că în casul de față e vorba de o transgresiune contra unei ordinațiuni ministeriale, a căreia judecare cade în competența autorității administrative, ér nu de delictul prevăzutú în § 36 alú art. de lege XL din 1879. Nu e dér vorba de o lege, ci numai de o ordonanță.

Paragraful 36 alú numitei legi vorbesce numai de întrebuintarea în publicú a stégurilor séu insemnelorú oprite, „fiindú că servescú ca manifestare a tendințelorú dușmane statului și instituțiunilorú lui legale.”

In casul de față însé nu e vorba nici de steagú, nici de insemne, căci o parte integrantă a portului național alú unui poporú nu póte fi consideratú ca unú insemnú în sensulú legii amintite.

Dér chiar să nu fiá așa, este înainte de tóte necesarú ca, pentru a constata unú delictú séu o contravențiune, să fiá doveditú réua intențiune a respectivilorú.

De o rea intențiune însé nu póte fi vorbă în casul de față, mai întâiu pentru că se tractézá de unú costumú popularú, care până acuma a fostú respectatú de tóte guvernele, chiar și de celú absolutisticú austriacú; alú doilea pentru că colorile roșu-galbenú-vênétú nu suntú colorú streine, ci figurézá ca câmpuri în marca Transilvaniei; alú treilea nu potú fi streine, pentru că aceste colorú au fostú folosite până mai eri la tóte ocasiunile festive, și chiar de Unguri la alegeri, când au avutú nevoie a duce la urnă pe alegătorii români cu steagulú românú ardelenescú.

Decă brênele călușerilorú din Bistrița arú fi nisce insemne oprite, atunci ar trebui să se aducă și o lege, că cum se se îmbrace fiecare cetățenú, și se vede că aci vrén să aducă lucrurile și pașalelele ungarescú din Bistrița, fiindú că alérgă acum până și după femei ca să le ia brênele, lucru ne mai audítú nici între sêlbaticii Asiei și Atricei.

Decă Românii și Româncele demonstreză prin portulú și prin brênele lorú românescú, atunci această demonstrațiá nu póte privi decátú sentimentulú lorú național, credința către limba, datinele și obiceiurile strămoșescú.

Și crede ére polițaiulú din Bistrița cu tóta haita lui Banffy, că ar fi cu puțință ca prin pedepse în bani și cu arestări să facă pe Românii să-și lapede portulú și să îmbrace nádragi strimți ungarescú?

Sé 'nșéla amarú despoții dela Bistrița. Românulú nu e Jidovú. Și cruđimea procederei

contra lui ílú va face să țină și mai multú la limba, portulú și datinele sale.

Cátú pentru judecata polițaiului din Bistrița, pe care cu tóta hotărîrea Curții de apelú nu-lú credemú competentú a decide în această afacere, nu găsimú destule cuvinte a o califica cum meritá. Ajunge a o aseména cu sentința tribunalului din Bistrița, pentru ca să cunoscemú tendința ei de cea mai crudă și neumană prigonire, contra căreia protestámú cu tóta solemnitatea înaintea lumei civilizate!

In memoria lui Iacobú Mureșianu.

In cursulú zilelor de Sâmbătă până ađi, Redactorul „Gazetei Transilvaniei” a mai primit următoarele telegrame și scrisori de condolență:

Alba-Inlia, 21 Septembrie (3 Octombrie).

Consolați-vé, căci tatálú vostru mai tráesce luptândú în scrierile sale pentru cultura și întărirea Românilorú.

Axentie Severu

București, 25 Septembrie (7 Octombrie).

Impărtaşescú, dimpreună cu toți bunii Români, durerea vóstră pentru pierderea neobositului luptătorú, eminentului patriotú și excelentului părinte Iacobú Mureșianu.

Numai absența mea din orașú m'a împedecatú d'a-mi îndeplini datoria de condoleanță către familia vóstră, în care: munca, românismul, sciința și moralitatea suntú ereditare, ca în puține dér clasice familii românesce.

Primesce dér acuma, pré onorabile Domnule Mureșiane, espresiunea sentimentelorú mele de adencă părere de réu pentru această nereparabilă pierdere. Trecutulú relațiunilorú nótre va fi garantulú sincerității mele.

Nimenea mai multú decátú mine nu a spusú și nu va spune câtú de mari și prețioase suntú serviciile ce a făcutú românismului *in genere* „Gazeta de Transilvania”, dela 1837 până astáđi neîncetatú. Redactorii ei, G. Barițiu și Iacobú Mureșianu, prin perseveranța lorú, prin suferințele lorú, prin veghiările și labórea lorú semiseculară potú să serve generațiunilorú tinere ca celú mai frumosú și vrednicú de imitatú modelú.

La 1850 Iacobú Mureșianu a redicatú péna de redactorú alú „Gazetei”, pe care lanțurile despotismului o doborise din mâna lui Barițiu.

De astáđi înainte, această grea și multú onorabilă sarcină fí revine domniei tale *in totulú*. Voiu să dîcú că: procedința fí împune dătoria ca, pe lângă ceea ce făceai cu atáta zelú și tactú, la „Gazetá”, să înlocuiesci și pe venerabilulú d-tale părinte.

Dumneđeu să te console și să te întárescă! Dumneđeu să console și să întárescă pre toți ai domniei-tale! Dumneđeu să dea, ca după o vieță totú atátú de lungá și utilá ca a lui Iacobú Mureșianu, să ajungí a vedea realizatú visulú și ajunsá ținta la care mergea elú și toți Românii cei mari.

Respectuóse salutári

G. Missailú.

Asnières, lângă Parisú, 23 Sept. (5 Oct.)

O lacrimă ferbinte depunú pe morméntulú neprețuitului meu profesorú, strălucitulú veteranú alú românismului Iacobú Mureșianu.

Alexandru Ciurcu.

Nușfaléu, 19 Septembrie (1 Octombrie).

Vé rogú a primi espresiunea celei mai adencé condolențe pentru pierderea ireparabilă, ce suferiți D.-vóstré și întréga Națiune română prin mórtea Ilustrului părinte, dascálú naționalistú și mecenate Iacobú Mureșianu.

Ioanú Bcteanu

Preotú românú.

Gräfenberg (Silesia), 24 Septembrie (6 Oct.)

Ca totú Românulú de inimă simțescú și eu perderca iubitulú vostru părinte, a neobositulu

muncitorii pentru totu ce a fostu bunu, frumosu și romănescu. Primiți sincerile mele condolențe.

Dr. Hosanu.

Piatra, 23 Septemvre (5 Octomvre)

Primiți condolențele mele. Augustin.

Bêrlad, 24 Septemvre (6 Octomvre).

Trămitu sincere condolențe respectabilei familii Mureșianu pentru ireparabila pierdere a marului Român și anteluptătoru alu culturii naționale Iacobu Mureșianu, a cărui memoriă eternă vieză neștersă în inimile Românilor.

Stefanu Neagoe, profesor.

Galați, 22 Septemvre (4 Octomvre.)

Impărtășim durerea cauzată de decedarea părintelui vostru, marele și vecnicu neuitatulu Iacobu Mureșianu.

Alexandru, Pulcheria, Aurelu, Radu.

Teaca, 24 Septemvre (6 Octomvre).

Românii din Teaca și giuru participă la adenculu doliu și la pierderea ce a suferitu romănișmulu prin rēposarea tatălui vostru Iacobu Mureșianu. Primiți sincerile nōstre condolențe.

Gregoriu Viteazulu.

Oena Deșului, 21 Septemvre (3 Octomvre).

Primiți condolențele mele pentru marea pierdere a părintelui vostru și a neuitatulu nostru învățătoru.

Mafeiu Popu, preot.

Slavii din Austria.

Slavii din Austria, dice „Neue freie Presse“, facu pe și ce merge totu mai multe pretențiunil din punctu de vedere național și chiar eclesiastic.

Incătu pentru pretențiunile naționale, ei ceru astăzi să li se înființe și în Lubitania o universitate slavonă, ér în ceea ce privește cestiunea eclesiastică, după cum află „Ruskikurier“ din Moscva, leaderulu Cehilor, dr. Rieger, s'ar fi exprimat într'una din zile cătră corespondentulu menționatulu diaru rusu în modul următor: „Indată ce așu isbuti să găsescu unu modus vivendi spre a pune unu capetu rēboiului dintre Slavii și Germanii, mi-așu îndrepta totă activitatea mea ca biserica catolică cehă să stea în același raportu cu Roma, cum stau greco-catolicii, între cari sunt și Rușii-Uniți, și adevă să se introducă ritulu bisericii orientale cu limba veche slavonă ca limbă oficială eclesiastică și ca preoții Cehi să se potă căsători și să fiă părinți de familiă“.

Corespondentulu observându că poporul Cehu ținendū multu la ritulu latinu de astăzi, prin această reformă s'ar putea provoca o mare desbinare, dr. Rieger a răspuns:

„Nu mă tem. Poporul va îmbrățișa cu bucuria ritulu orientalu cu limba slavonă, căci această reformă religioasă ar înălța forțe multu și nivelulu de cultură alu poporului Ceh.“

„Liturgia slavă ar reimprespeta la poporu spiritulu slavu, care a suferitu multu sub influența culturii apusene, ér deshințarea celbiatului ar constitui unu factoru principalu pentru avēntulu națiunii cehe, oferindu-i mai multe elemente de cultură“.

Din afară.

Oficioasa „Gazeta Germaniei de Nord“ constată, că visita d-lui Crispi stabilește acordulu depinū a celor duoi omeni de stat, Bismarck și

Crispi, în firma rezoluțiune de a menține pacea, de acord cu Austria, pentru a evita pe cătu se potu unu rēboiu europēnu și a se apēra în comunu, în casu de nevoie. Această sarcină — dice organulu oficiosu alu cancelarulu germanu — nu este subordonată nici unei cestiuni de amēnunte pendinte, dăr ea este rezultatulu intereselor generale ale celor duoi popore, cari, după stabilirea unității lor naționale, voiescu să se devoteze îngrijirilor bunurilor dobândite.

Indată după întrevederea ministrulu italianu Crispi cu cancelarulu germanu Bismarck, vine din Roma scirea telegrafică, că în Obok se adună oficeri de Kazaci, pentru ca de acolo să mērgă în Abisinia. Precum se vede, Rusia caută să își rēsbune pe Italia pentru alianța ei cu Germania și cu Austro-Ungaria, dându ajutoru Abissiniei contra Italiei. Se scie că Italia se pregătescu să pedepsescă pe Abissinienii pentru pierderile ce le-au pricinuitu Italianilor în sudulu Egiptului. Pentru începerea acțiunii contra Abissinienilor Italia pregătescu unu corp de vr'o 30,000 de omeni. Peste vr'o 14 zile corpulu africanu va fi formatu gata în Neapole.

Articululu organulu bismarckianu a produsu cea mai mare și mai plăcută senzațiune, liându se dreptu mărturiă că alianța triplă germano-austro-italiană, în casu de rēboiu e obligatōre necondiționatā pentru tōte trei statele. Tōte temerile de Francia și de Rusia au dispărut, dice o telegramă din Berlinu. Acum se spune pe față, că întrevederea neimplinită a celor duoi împērași în Stettin stă în legătură cu călătoria lui Crispi. Incordarea germano-rusă se fi fostu deja așa de mare, încātu Bismarck a trebuitu să lucreze repede. În Parisu e temere, dice „Kreuzzeitung“, că la această alianță s'a alăturat și Anglia. Așa că Francia și Rusia ar sta în față unei alianțe quadruple. De altmintelea „Daily Telegraph“ dice că Anglia pote sprijini moralicescu această combinațiune, dăr din punctu de vedere militarū nu pote intra în nici o alianță. Anglia trebuie să se apere ea însași, și nu va ataca pe nimenea decă conflictulu nu o va atinge nemijlocit.

SCRILE DILEI.

Foia bugetară „Kolozsvar“ a încremenitū când a aflatu că averea reuniunii pentru fondu de teatru românū e de 44.700 fl. 44 cr. Nu'i intră în capu că aceeași societate română, care a creatu deja o mare avere pentru „reuniunea de cultură valahă“, care în Sibiu a întemeiatu o școlă superioară „valahă“ de fete, posedă acum și o jumătate de sută de mii pentru unu teatru deosebitu. — Are dreptate „Kolozsvar“ să nu-i intre în capu această, și ne mirăm și noi, cum am mai putut aduna atata, după ce storși până la mēduvă suntem de executorii de dare ai guvernulu și ai Culturegyletului? Dăr bunu e Dumneșeu!

—x—

Corespondentulu militarū alu diarului englesu „Times“, în raportulu său despre manevrele dela Deva, dice că afară de Tirolezi, Ungurii sunt „cei mai frumoși soldați“, cari cu pușca Mannlicher în mână voru fi forțe formidabili. Corespondentulu englesu se înșelă, decă crede, că ostașii cari au manevratu la Deva au fostu Unguri. Acei frumoși și formidabili soldați au fostu în

maioritate preponderantă Români. Cum nu s'a găsit în rēndurile oficerilor nici unu Român, care să-i comunice Englesulu această? Are dreptate însă corespondentulu să se spere, că acești frumoși și formidabili ostași nu voru fi dați, în casu de rēboiu cu Rusia, pe mâna unor comandanți ca Mack (bătutu la Ulm) ori ca Gyulai (Unguru bătutu la Magenta), ori chiar Benedek (Unguru bătutu la Königgrätz.)

—x—

După cum scrie foia ungerescă „P. N.“, scrisoarea spaniolului Tallian, despre care făcurăm amintire în numărulu de eri, se arată a fi autentică. Ministrulu de interne a pornit deja cercetare disciplinară ca să afle cum a ajunsu în publicitate acea scrisoare. De asemenea contele Széchenyi Aladar s'a dus la Kaposvar, ca să afle prin ce împrejurări a ajunsu scrisoarea la cunoștința publică. — „Cinstită“ afacere!

—x—

„Kolozsvar“ scrie, că în 1 Octomvre n. c. la orele 10^{1/2}, unu Valachu necunoscutu a săritu asupra executorulu r. dela judecătoria din Năsăudu, strigându în gura mare, că nu se va odihni până nu lu va omori. Executorulu se refugiă în curtea unei case: necunoscutulu voi să se arunce asupra lui, dăr unu sergentu de gendarm alergă repede intru ajutoru și mântui pe executoru.

—x—

În luna lui Septemvre s'au datu din comitatulu Treiscaunelor 203 pașaporte pe câte unu an și 15 certificate pe câte 15 zile. În comitatulu acesta se află cu totul 9777 de orfanii. În darea directă au încursu pe luna lui Septemvre 53.084 fl. 1 cr., mai multu că 950 fl. 63^{1/2} cr. ca în Septemvre anul trecut; în darea militară au încursu 2411 fl., mai puțin cu 169 fl. 75 cr. ca în Septemvre anul trecut.

—x—

Batalionulu 3 din Regimentulu 31 de infanteriă a plecatu din Sibiu în Bosnia unde va sta în garnisonu în Foca.

—x—

Academia Română a uitat a trimite o adresă de condolență la Blașiu când murise unulu din cei mai eminenti membrii ai ei, Timoteiu Cipariu, scrie „Bistrița“ din Bucuresci. Membrii Academiei voiescu să repare această erore. D. Manliu a propus încheierea unui procesu verbalu cu următorulu cuprinsu: „Academia își arată adēna ei părere de rēu că n'a fostu reprezentată la înmormēntarea lui Cipariu din cauza lipsei în concediu a membrilor săi, și nici n'a putut cel puțin să transmită familiei prin scrisu mahnirea ce a simțit prin această pierdere.“

—x—

Intregu magistratululu cu primarululu cu totu din Bekes-Gyula a fostu suspendatū din oficiu, din cauza volnicilor administrative. Așa între altele se dice, că de curēndu căpitanulu poliției puse de se arestă la tērgu unu omu cinstitū, ca cum ar fi fostu unu individū periculosu. Arestatulū stētu câteva zile închisū, până ce în urma intervenirii judelei instructoru gendarmii au cerut dela poliția liberarea lui. Poliția refuzându, gendarmii l'au liberatū cu forța. Judele instructoru a descoperit că arestarea a ordonatō căpitanulu poliției din cauză că acelū omu avea date compromițetore contra șefulu poliției și contra mai multor funcționari orașenesci.

—x—

Statutele reuniunii femeiloru române din comitatulu Huniădora au fostu aprobate de ministeru.

—x—

FOILETONU.

APĒRAREA TRANSILVANIEI

contra

ROMĂNIEI ALIATĂ CU RUSIA.

(Urmare.)

În casul alu 2-lea. Impingerea inamicului spre Trei-Scaune. Aripa dreptă a grosulu românū va demonstra energicu pentru a sili pe apărătoru a-și concentra forțele în direcțiune falsă. Ataculu principalu se va executa de cătră aripa stângă a grosulu românū, de aceea și colona dela Rucăr-Branū, cu tōtă inferioritatea comunicațiunii de acolo, este compusă așa tare și mai pote fi întărită din centru (3 diviții) în modu considerabilu după ce va fi trecut valulu munților. Corpulu I. străbătutu la Sibiu ține meru contactulu cu inamiculu în retragere, asigură teritorulu ocupatū și se pune prin Făgărașu în legătură cu grosulu principalu dela Brașov. Atitudinea sa ulterioară va depinde dela direcțiunea de retragere a grosulu austro ungaru, precum și dela gradulu de putere a grupeii secundare inamice ce i-a statū în potrivă și pe care a respins'o.

Ca principiu trebuie stabilitu aci, că acestu corp de armată (1-lu român) se nu se amăgescă de locu de posibilitatea unei acțiuni asupra grosulu austro ungaru,

din contră să caute a fi totdeuna în stare a susține, cu tōtă taria, propria grupă principală (grosulu românū) în momentele decisive. Să profite de linia interioară (mijlociă) dintre grosulu și grupa secundară inamică, fără a se lăsa să fiă sedusū de o retragere excentrică a acestia din urmă, apucându într'o direcțiă greșită.

Mēsurile ce trebuie luate de apărătoru pentru a împedea deșurarea din munți a armatei române.

Fortificarea trecetōrelor; apărarea lor tenace, țintuirea adversarului cătu se pote mai multu timp în strimtorile munților și acesta în scopu de a menține răspândirea primitivă a forțelor sale séu mai bine dișu în scopu de izolarea colōnelor sale, distribuțiunea cătu se pote de economică a propriilor forțe, distribuțiunea de o importanță secundară, ofensiva energică cu forțe concentrate contra colōnelor pornite în direcțiunile mai amenințatōre.

În casul I. Pentru apărarea frontului de Estu sunt chemate, în prima linie, glōtele sēcuesci. I Brigadă de honveți cu 2—3 Escadrone și 2 Baterii (de 9 cm.) va fi detașată la Chezdi-Oșorheiu spre a da o resistență mai eficace glōtelor sēcuesci în apărarea frontului de Estu.

Chezdi Oșorheiu se va ține cu ori-ce preț; colona română eșindă din strimțōrea Oituzului va fi preintēm-

pinată, pe cătu se pote, în modu ofensiv; înaintarea colōnelor inamice deșurate din strimtorile Uzului și Ghimeșului va fi întărită de cătră glōtele sēcuesci. St. Georgiul este importantu, pentru că retragerea eventuală a trupelor de apărare dela Estu spre grosulu lor ar deveni problematică, decă o colonă română ar ocupa acestu orașu. Ca principiu, de care trebuie să fiă condusă această Brigadă, este ca ea să împedea pe Români a se introduce între ea și grosulu apărătorului.

Grosulu principalu alu apărătorului va sta în preajma Brașovului. În fortificațiunile ce închid trecetōrele: Vama Buzēului (fața Cheii Crasna), Tabla buții (Vêrfulu lui Craiu) Șanțulu vechiu (Predeluț-Bratocca) și va impinge celu puțin câte unu Batalionu spre a susține detașamentele glōtelor de acolo și acesta indată ce trupele române se voru arēta în aceste puncte, atașându se acelui Batalion și numărulu necesaru de ordonanțe călări și pe cătu se va pute și câte 1 Bateria de munte. Unu detașamentu de cavaleriă (2 Escadrone) postatū în Prejmeru va întreține legătura cu detașamentele din strimțōrele munților, precum și cu grupele dela Chezdi-Oșorheiu eclerându și spre St. Georgiu.

La Sudu-Estu de Brașov pe șoseaua Predelului I Brigadă de Honveți cu unu Escadrone și 2 Baterii (de 9 cmtr.) va împedea deșurarea Românilor din strimțōrea Timișului, care trebuie să fiă bine fortificată.

Lună în 28 Septembrie (10 Octombrie) și în zilele de lucru următoare reprezentanța orașului Brașov și va ține adunare generală extraordinară, în care va dezbate preliminarul veniturilor și cheltuielilor comunei orașenești Brașov pentru anul 1888.

—x—

Reprezentanța orașului Fiume n'a vrut să trimetă nici un delegat ca să asiste la desvîlirea monumentului lui Deak în Pesta. Ungurii sînt cîrîniți focu.

—x—

În *Slimnic* locuitorii au omorît cu ciomegele 1 bou al lui Martin Schieb, și câte o vacă a lui Dumitru Crețu și Todoru Popa, și apoi le au îngropat. Precum se spune vitele fuseseră mușcate de un căne turbat și turbaseră și ele.

—x—

În *Veneția inferioară* un incendiu a pricinuit o pagubă de 596 fl.

—x—

Pentru serviciile aduse maghiarismului ministrul Trefort a mai „răsplătit” pe preoții gr. or. Ignat Cericănu din Chitid și Neculae Popa din Porcura cu câte 50 fl., Gavrilă Curianu din Abrud cu 30 fl. — Voru fi ținuți minte!

—x—

Cum va fi ajuns Ioan Stoica în Hazleton, Pa., nu scim [destul că „Pester Lloyd” profită de ocaziune a spune că e Ungur. Lucrul stă așa: Italianii lucrători învinovățiți pe lucrătorii emigrați acolo din Ungaria, Ardeal etc. că țin ascunsă o față italiană, ceea ce aceștia contestă cu hotărîre. Încăerîndu-se unii cu alții, Ungurii Ioan Stoica și un Italian fură răniți de moarte, er alți mulți ușor. — De când jupănilor Românul Stoica e Ungur? Înțelegem să spuneți așa ceva despre Jidovi!

—x—

În *Almașu-mare* din comitatul Huniádora s'au introdus nisce hoți în biserica gr. cat. și au furat și ferite obiecte din altar și necesare serviciului divin.

—x—

„Liberalul” din Iași spune că judecătorii englesi ai tribunalului din London, d-nii Whitting, Lané, Buckey, Robert, Aurtur și Wieglet au sosit în Iași, venind din Paris, spre a lua interogatoriul mai multor marturi cu domiciliul în localitate și de ale căror mărturie este absolută nevoia în procesul comercial ce se tratăză actualmente înaintea instanțelor judecătorești englese din Londra și despre care am comunicat ieri la „Diverse” sub titlul „Justiția engleză în Iași”. Legislația engleză nu permite ascultarea martorilor prin comisiă rogatoriă, și când martorii nu pot fi aduși, din diferite cauze, înaintea justiției, judecătorii trebuie să se transporte în persoană spre a le lua depozitiile.

—x—

Excursiune la Brașov și la Bucuresci. Biroul orașenescu din Brașov, al căilor ferate aranjează din toate stațiunile mai mari ale Transilvaniei, pentru ziua de 14 și 15 l. c. st. n. o excursiune la Brașov și de aci la 16 c. la capitala României (Bucuresci). Pentru ambele excursiuni se eliberează bilete pentru dus și întors cu cele mai reduse prețuri, în care se cuprinde deja complectă găzduire și învartirarea. Rămânerea în Bucuresci e socotită pentru 2 zile. La întorcere din Bucuresci călătoria pôte fi întreruptă la Sinaia pentru vizitarea acestei admirabile pozițiuni a naturii. Programul complect îl vom împărtași cetitorilor noștri în unul din numerile viitoare. Prețul călătoriei dela Brașov la Bucuresci și retour (cu o durată valabilă de 10

zile pentru întorcere) e împreună cu complectă găzduire și învartirare în Bucuresci: Clasa II-a fl. 23, Clasa III-a fl. 19.

Raport polițienesc. Alaltaeri după ameză a fost găsit mort măcelarul de aci Eduard Scherg pe șosea Sănpetruului, dincolo de podul Timișului. Nenoro-citulă, încă în flăoarea etății, își luase viața cu un revolver.

Alaltaeri s'era, comerciantul din suburbiul Scheiu Iosif Schaesser fu atacat de un diler, precum șice, în mijlocul drumului. Din împrejurarea însă, că dilerul era așa de beat, încât nici nu scia în ce parte a orașului se găsea, se pare eschisă intențiunea unei jefuiri. Dilerul s'a trețit în secța polițienescă din Scheiu.

Excursiune la Sinaia și Bucuresci. Sâmbătă în 16 Octombrie a. c. va circula un tren separat dela Brașov la Sinaia și retour, cu prețurile cele mai reduse. Plecarea din Brașov 5 ore 20 minute dimineța. Sosirea în Brașov 10 ore s'era. Prețul biletelor de călătoria cu o valabilitate de două zile sînt: clasa a II. fl. 2-70, clasa a III-a fl. 2-10. În legătură cu această excursiune la Sinaia va circula și un tren de plăcere dela Brașov la Bucuresci și retour. Prețurile cele mai reduse a biletelor cu o valabilitate de 10 zile pentru dus și întors (dela Brașov la Bucuresci și retour) sînt, împreună cu complectă găzduire și învartirare conform programului (în hotelurile de rangul I-ii) următoarele: Clasa II-a fl. 23. Clasa III-a fl. 19. Plecarea din Brașov are loc Duminecă în 16 Octombrie a. c. 5 ore 20 min. dimineța cu trenul separat. Sosirea la Bucuresci Duminecă înainte de prănză. Șederea la Bucuresci este socotită conform programului pentru 2 zile, totuși, biletele pentru Bucuresci avînd o valabilitate de 10 zile, pôte or și cine a prelungi șederea pentru acest interval. Participanții trenului de plăcere la Bucuresci avîndu permisiunea a întrerupe călătoria odată la întorcere, pot profita de această ocaziune, vizitîndu admirabila Sinaia, reședința de vară a Sveranilor Români. Ambele aceste excursiuni voru fi însoțite de arangiatori deosebiți, cari voru purta grijă de comoditatea pasagerilor, și de exacta realizare a programului. Drept aceea, onorabilii participanți sînt rugați ca cu ori-ce dorință să bine-voiască a se adresa la arangeurul respectiv. *Inscrieri* pentru participarea la una din aceste excursiuni se primesc la biroul orașenescu al căilor ferate ungare (Strada vamei Nr. 10; intrarea prin pörtă) numai pînă Joi în 13 Octombrie a. c. ora 12 p. m.

Brașov, în Octombrie 1887.

Biroul orașenescu al căilor ferate ungare.

Câmpeni, 23 Septembrie 1887 v.

Mulțămîta publică. Cu ocaziunea adunării generale a Reuniunii învătătorilor români gr. or. din districtul Abrudului, ținută în Câmpeni la 8 Septembrie st. v. arangindu-se o producțiune literară din partea unor membri ai menționatei reuniuni în folosul „înființării fondului pentru procurarea de cărți școlare elevilor săraci și premiarea celor diligenți dela școlile române din Câmpeni”, au conribuit următorii Domni: Mihail Andreica 2 fl., Duducz Gábor 1 fl., Szikszai D. 60 cr., Seifert I. 40 cr., Dr. Basiliu Preda 1 fl., Franciscu Almășan 2 fl. 20 cr., Kovács Gyárfas 70 cr., Kovács Lajos 1 fl. Kovács Pál 60 cr.; Ioan Cristea 1 fl. 80 cr., G. Morariu 1 fl. 50 cr., G. Crandea adv. 2 fl., Demény E. 60 cr., Iuliu Poruțiu 1 fl., G. Decianu 1 fl., I. Vlassa 60 cr., Stary R. 2 fl. 10 cr., B. Chirtopu 1 fl. 80 cr., P. Aiudenu 60 cr., H. Binder 90 cr., S. Ioanette 40 cr., T. C. Gerasim 1 fl., 20 cr., Schnorer K. 40 cr., I.

Motora 90 cr., C. Cothisel 30 cr., M. Contes 1 fl., Böeck M. 30 cr., G. Lăpușanu 1 fl. 20 cr. Suma totală 29 fl. 10 cr., din care subtrăgîndu-se spesele de 10 fl. 7. cr. rezultă un venit curat de 19 fl. 3 cr. v. a.

Primescă der toți marinimoșii contribuenți și pe această cale cea mai profundă mulțămîta din parte-ne.

La însărcinarea comitetului arangiatoru:

Nicolau Corcheșiu,
învătător rom. gr. or.

SCIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. a Gaz. Trans.)

LONDRA, 8 Octombrie. — Guvernul britanic a propus să se trimetă corăbii la Maroco, pentru ca să protégă pe conaționali. Se crede că Sultanul e mort.

CONSTANTINOPOL, 8 Octombrie. — Rusia cere un termen de șese luni pentru lucrarea locșitorului princiaru rusu în Bulgaria.

PARISU, 8 Octombrie. — Ambasadorul germanu Munster a decretat, că guvernul germanu se ține moralicesc obligat să repare paguba pricinuită de agenți germani și a hotărît să asigure sörtea principalei jertfe a incidentului dela graniță, pentru care scopu contele Munster predece 50,000 mărci.

DIVERSE.

Insemnătatea turnurei. — Turnura însemneză în jurisprudență: exagerarea stărei reale a lucrului; în medicină: un simptom de perturbațiune a funcțiunei motorice; în teologiă: o diformare neiertată (cu păcat) a corpului uman; în filosofie: ființa negativă la ființa pozitivă; în filologie: o sufixă streină la o tulpină indigenă; în istorie: o escrescență în a doua jumătate a seculului al 19-lea; în fizică: o deplasare (mutare) nenaturală a punctului de gravitate; în arhitectură: o decorațiune pusă la loc nepotrivit; în estetică: un semn caracteristic al sensului alterat al frumșetii; în comerț: o amăgire a publicului prin mijloce artificiale; în general o absurditate înfloritore.

Hoțu păcălit. — „Unirea” din Bucuresci scrie: Dilele trecute, d. B., cancelarul unei legațiuni din Capitală, a reclamat poliției Capitalei, că de cătră un servitoru i s'a furat suma de lei 10,000. D. B. primise de curînd această sumă în bilete de bancă, pe care le pusese într'un sertaru. După câteva zile observă că plicul nu mai e la locu-i, reclamă la poliție și declară că bănuiesce pe un servitoru, care dispăruse. D. prefectu al poliției, transportîndu-se la fața locului, fu o surprindere; căci d-sa deschidînd sertarul și cercetîndu-l, se găsi plicul cu banii. Surprinderea pentru stăpănu, fu plăcută, ca și pentru prefectul poliției. Stăpănul însă abia atunci constată că lipsea din sertaru o casetă. Furtu deci era. Cerîndu-se stăpănului informațiuni asupra servitorului dispărut, densusu declară ca acel individ îi spusese că fusese servitoru la principele de Battenberg și că fusese adus de un altu servitoru țiganu pe care-l înlocuise. Acest din urmă, fiindu luat cu conducă dela poliție, a putut fi găsit și a dat informațiuni asupra înlocuitorului său. Astfel poliția s'a pus pe urmele furului. A doua zi, d. B. a primit din Giurgiu o scrisore, în care era testamentul său și câteva alte hărții ce i se furaseră. Furul, adevă servitorul de care vorbim, era bulgaru și își luase sborul spre patriă cu caseta, despre conținutul căreia la rîndu-i avu'a și elu desilusiune. S'a constatat că elu nu fusese în serviciul prințului Battenberg.

Rectificare. — În Nr. de ieri alu fôiei noastre, pag. 2, colona 2, șirul 3 de jos, la soirea referitore la d-lu Duca, să se cetască: a trecut din armata română... în armata bulgară.

Editoru și redactoru responsabilu: Dr. Aurel Maresianu.

Forța principală (grosul) cu trei Brigade, 5—6 Escadrone 2 Diviziune de artilerie (de 9 cmtr.) și cu artileria de corp (numai 4 Baterii de 9 cmtr. și 2 de 8 cmtr.) va sta în ținutul Rîjnov-Cristian-Vulcan, avîndu ca rezervă principală Brigada 4 la Ghimbav și stîndu astfel gata a preîntîmpina colonele române ce vor străbate pe la Rucăr-Bran, precum și cele ce vor pîtrunde dela Bușteni la Rîjnov. La Bran (detasamentele avansate la fruntari) voru fi în cea mai mare parte glotele șecuesci.

Gruparea acăsta, a trupelor Austro-Ungare, va ave de scop să impedece ca apărătorul să fi abătut de pe șosea din Valea Oltului și în decursul evenimentelor și de pe cea din Valea Tîrnavei mari de cătră colona secundară română (Corpul al 4-lea) ce va veni din ținutul Trei-Scanelor.

Pentru casul al 2-lea. Dispoziția forțelor rămăne aceeași, cu deosebirea numai, că grapa secundară (de același efectiv) în loc de Chezd-Oșorhei va fi postată la Sibiu ca să apere trecătorela dela Turnul roșu.

Retragerea eventuală a acestei grupe se va face în valea Tîrnavei mari, în direcția Mediașului, seu exconctric, spre Alba-Iulia, pentru ca să atragă pe inamic spre densa, depărtîndu-l în modul acesta de grosul seu principal.

Influența unei tabere întărite în stilu permanentu la Sibiu asupra apărării Transilvaniei contra României.

O taberă întărită în stilu permanentu, la Sibiu, ar puté corespunde problemelor următoare:

1. Să apere șesul fertilu al Sibiului contra unei colone române, ce ar puté forța trecerea Turnului-roșu cu toate întărirea ce s'ar construi acolo, acoperind în același timp și flancul dreptu seu, mai bine dîsu, spatele grosului de apărare așezat în valea Tîrnavei-mari seu în preajma Brașovului.

2. Să serve ca Reduțu Corpului de armată Austro-Ungaru destinat să apere Transilvania și anume în casul, când acel corp n'ar puté impedece invasiunea română pe la Brașov și nici nu s'ar mai puté menține în valea Tîrnavei-mari: să-i înlesnescă ași aduna răspândirile și rauforturile (întăririle) din valea Mureșului (mai ales din și prin Alba-Iulia din Ungaria) restabilindu-se astfel ca să pötă relua ofensiva.

3. În unire cu tabera întărită provisoriu (Place du moment) ce s'ar construi la Tîrgul-Mureșului: tabera dela Sibiu să amenințe în modu efectiv linia de retragere a grosului român înaintat în valea Tîrnavei mari pînă în ținutul Sighișorei-Mediașului; prin urmare să lu oprască în valea Tîrnavei mari și să-lu condamne aci la o inacțiune pînă va fi cădutu Tîrgul Mureșului, care altfelu îi amenință așa multu linia de

operațiune, seu să-lu atragă asuprași (pe grosul inamicu) silindu-lu în același timp ași răspândi forțele prin detașări însemnate spre Tîrgul-Mureșului și în totu casul să-lu impedece în modul acesta a debușa în valea Mureșului și a înainta asupra Alba-Iuliei. Acăsta din urmă problemă — bine înțeles — ar puté-o ressolva tabera întărită dela Sibiu numai atunci, când grosul apărătorului Transilvaniei s'ar afla într'ensa (în tabera dela Sibiu).

Avantajele, cari în casul 1-ii le oferă o taberă întărită, față cu fortificațiile obișnuite de închiderea Turnului-roșu sînt înapreciable chiaru atunci, când tabera dela Sibiu ar fi ocupată numai cu o grupă mică de trupe d. e. o Brigadă. Acele avantaje devin uimitore îndată ce ne vom da sémă de toate întîmplările ce se potîvi în decursul evenimentelor și anume:

a) Grosul armatei române, care a străbătut victorios la Brașov, sigur că va detașa o colona pe șosea Brașov-Sibiu ca să atace spatele apărătorului dela Turnul roșu seu cel puținu, ca să-lu ia între două focuri și cu modul acesta să faciliteze forțarea trecătorei Turnului-roșu colonei sale secundare, venite dinspre Rîmnic.

(Va urma)

Cursul la bursa de Viena
din 7 Octomvre st. n. 1887.

Rentă de aur 5%	99.40	Bonuri croato-slavone	104.25
Rentă de hârtie 5%	86.25	Despăgubire p. dijma de vin	—
Imprumutul căilor ferate ungare	149.50	Imprumutul cu premiu ung.	123.40
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (1-ma emisiune)	97.75	Losurile pentru regularizarea Tisei și Segedinului	123.60
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (2-a emisiune)	—	Renta de hârtie austriacă	81.15
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (3-a emisiune)	114. —	Renta de arg. austr.	82.30
Bonuri rurale ungare	104.25	Renta de aur austr.	112.10
Bonuri cu cl. de sortare	104.10	Losurile din 1860	135.20
Bonuri rurale Banat-Ti-	104.50	Acțiunile băncii austro-ungare	886. —
Bonuri rurale transilvane	104.50	Act. băncii de credit ung.	284.75
		Act. băncii de credit austr.	283.30
		Argintul — Galbini	—
		Impărătesci	5.93
		Napoleon-d'ori	9.93
		Mărci 100 imp. germ.	61.52
		Londra 10 Livres sterling	125.75

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 25 Septemvre st. v. 1887.

	Cump.	vënd.
Renta română (5%)	93 1/2	9 1/2
Renta rom. amort. (5%)	96—	97—
convert. (6%)	91—	92—
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%)	105—	106—
" " (5%)	91 1/4	92 1/4
" " urban (7%)	103—	104—
" " (6%)	96—	97—
" " (5%)	87 1/2	88 1/2
Banca națională a României 500 Lei	—	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	—	—
" " Națională	—	—
Aur contra bilete de banca	14 1/4	15.—
Bancnote austriace contra aur.	2.03	2.04

Cursul pieței Brașov

din 8 Octomvre st. n. 1887.

Bancnote românesce	Cump.	8.53	Vënd.	8.56
Argint românesce		8.45		8.50
Napoleon-d'ori		9.90		9.96
Lire turcesce		11.20		11.27
Imperial		10.28		10.30
Galbeni		5.86		5.90
Serisurile fonc. Albina 6%		101.—		102.—
" " " 5%		98.—		99.—
Ruble Rusesce		109.—		110 1/2
Discontul		7—10%		pe an.

Umeđeala, frigul!
nu vatemă!

impermeabile, căldurose, durabile și admirabilu de eftine sunt

JACHETELE
(„Bürger“-Jacken)

de lână împletite, de postavă și de Loden, care se potrivesc foarte frumos, pentru toamnă și iarnă, pentru Domni, Dămine, băieți și fete, toate cu prețul egal de fl. 1.80 în calitate împletite. Aceste Jachete sunt pentru toți oamenii cel mai necesar vestiment, și se află gata în culorile cenușiu, cafeniu, sură, [melirt] drap, bordou, albastru și negru. Cine poartă o asemenea Jachetă este ferit de frig, pentru că se strânge bine pe ori-ce corp și talie, conservă o căldură potrivită și sunt de o valoare neprețuibilă. Afară de cele menționate cu fl. 1.80 se mai află încă două soiuri mai fine:

Numai
fl. 1.80

Din lână-Zephir împletite
desu și căldurose
fl. 3.25.

Din Postavă și Loden în calitate călduroasă pentru iarnă
fl. 5.10.

Ca măsură este suficientă a arăta grosimea pieptului. — Se trimitu contra rambursă numai de
I. FEKETE, Kleider-Versendung.
Wien, Hundsthurmerstrasse Nr. 18/59. 2—12

Gisme strălucose ca oglinda fără a le peria.

RICH. GÆRTNER,

Marcă înregistrată.

fabricază așa numitul

MOMENT-GLANZWICHSE

fluidu francezesu, impermeabil, al cărui lustru nici la udătură nu pier. „Unic“ oficial examinat și alături ca preparat nestricăcios al pielei. Prețul unei sticle 50 cr. Trimitere: 2 sticle fl. 1.30, 6 sticle fl. 3, 12 sticle 4.80 fl. francate. A se observa marca înregistrată.

In armata c. r. introdus.

Fabrica: Rich. Gärtner, Wien, Giselastr. 4, Part.

2—16 Depozit în Brașov: la „Emil Porr.“

Schimbare de local.

Imi permitu a aduce la cunoștința M. Onor. publicu, cum că mi-am strămutat localul librăriei mele în casa lui Bömches, Têrgul Grăului, colțul Uliței Căldărarilor.

Cu deosebită stimă

H. ZEIDNER.

1—2

Unu comis

de mărfuri mixte bine dedat se caută la *Dimitrie Romanu în Seliște*. Se preferă unu Român în totu casul însu e limba română și germană recerută.

2—3

Pentru fumători de țigări.

Fabrica Braunstein freres.

in Paris 65

Boulevard

Exelmans

produce

Hărtiile

de

țigară

cu mărcile aici tipărite

„Les dernieres Cartouches“ și „Dorobantulu“

care au fost declarate, de cele dintău autorități științifice din Austria și Ungaria pe baza analizelor făcute, absolutu libere de ori ce materii vătămătoare sănătății și ca hărtia de țigară cea mai ușor și cea mai bună, ce a existat vreodată. Deorece și la noi domnesce convingerea că pentru țigări bune, în prima linie calitatea hărtiei de țigară este dăitoare de măsură, hărtia de țigară „Les dernieres Cartouches“ și „Dorobantulu“ a devenit din ce în ce mai plăcută, și se pôte găsi la toate firmele mai mari. Veritabilă este numai aceea hărtia, a cărei etichetă se asemănă cu cliseul și care are firma „Braunstein Freres.“ Fabrica a deschis unu depozit pentru servirea promptă a mușterilor, sub firma comercială protocolată în Austro-Ungaria: Braunstein freres, Wien, 2. Bez., Negerlegasse 8. 12—12

Publicațiune.

Subsemații proprietari de omnibus în urma învoiciei stabilite între dănsii aduc cu onore la cunoștința m. o. publicu, că cu începere dela 3 Octomvre a. c. amu efectuat transportul de persoane între Brașov și Satulung în modul următor:

Plecarea din Satulung

în fiă-care și dela biserica românescă de susu

Dimineta:

primul omnibus la 6 ore
al doilea „ „ 7 „
„ treilea „ „ 8 „

După prand:

primul omnibus la 1 ora
al doilea „ „ 2 „

Plecarea din Brașov

în fiă-care și din strada neagră dela hotelurile „Osmanu pașa,“ și la „doi porumbi“

Dimineta:

primul omnibus la 8 ore
al doilea „ „ 11 „

După prand:

primul omnibus la 2 ore
al doilea „ „ 4 „
al treilea „ „ 6 „

Taxe de persoană: Satulung—Brașov, locu internu 30 cr., locu esternu 20 cr. Satulung—Dêrste séu Brașov—Dêrste: locu internu 20 cr., locu esternu 15 cr.

Recomandămă acastă întreprindere a noastră modificată după trebuințele m. o. pasageri.

Cu înaltă stimă

Ioan Vereș Bartsa,
Stefan Daniil Giro.

Petru Șanec,
Samu Czimbor.